

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

4. Exemple de bune practici în UE și România

În acest articol prezentăm 5 modele de bune practici în domeniul economiei sociale ce au fost inițiate în 3 state membre ale Uniunii Europene și România

1. Spania - Casa de artă / Asociația Artizanilor

Casa de artă/Asociația Artizanilor din Sao Pedro do Sul (organizație nonprofit) a fost înființată în 1999 de opt artizani locali din regiune, cu sprijin din partea Consiliului Municipal din Sao Pedro do Sul și prin proiectul de luptă împotriva sărăciei „Serra Nostra” (proiect sprijinit de ESF). Înainte de formarea asociației (între 1997 și 1999), au fost efectuate trei cursuri de pregătire (țesături, pictarea faianței și „lucrări din rădăcini” – adică sculpturi făcute din rădăcini de copaci) în cadrul proiectului de luptă împotriva sărăciei „Serra Nostra”. Șase dintre studenții care au participat la cursurile de pregătire, alături de alți doi artizani au creat ulterior Asociația Artizanilor cu participarea activă a Consiliului Municipal din Sao Pedro do Sul și a Centrului Social Vila Maior.

Principalul obiectiv al Asociației Artizanilor este de a promova produsele locale și de a crea noi moduri de a le vinde și distribui. În perioada de început a operării sale, proiectul era amplasat în Solar da Lapa, pe terenurile proiectului Lupta împotriva sărăciei, unde sunt obținute diverse produse artisanale (cum sunt țesături și faianță) ce erau vândute în târguri și în chioșcuri în stațiunile de recreere. Cu toate acestea, acest mod de vânzare a produselor a devenit costisitor, din cauza distanței mari de transport a produselor la târguri.

Proiectul Casa de artă a urmărit recuperarea clădirii vechii stații de tren, care are o mare valoare arhitectonică și istorică, pentru a asigura un spațiu de muncă Asociației Artizanilor. Astfel, această zonă interioară a fost remodelată într-un mod în care poate asigura spații pentru expoziții, recepții, mic bar și bucătărie, cămară, servicii administrative, cabinet medical și ateliere pentru pictarea faianței, împletirea de coșuri și atelier de țesături (cu patru războaie de țesut). În același timp, fațada și acoperișul clădirii au fost, de asemenea, renovate, iar zona care înconjoară clădirea a fost amenajată.

Principalul grup-țintă este alcătuit în majoritate din femei (salariate și șomere), precum și din localnici nevoiași.

Proiectul urmărește să furnizeze asociației un nou spațiu de muncă, prin conversia vechii clădiri a stației de cale ferată din sat, asigurându-se astfel locuri de muncă pentru localnici (în principal femei).

Principalele rezultate ale acțiunii includ:

- menținerea a 5 locuri de muncă (femei care lucrează în bucătărie, făcând dulciuri locale, și femei care îndeplinesc servicii administrative) și crearea de 3 noi locuri de muncă (pentru femeile șomere);
- crearea unui spațiu pentru prepararea, expunerea și comercializarea produselor locale (artizanat, prăjituri și dulciuri tradiționale);
- restaurarea și folosirea stației abandonate de cale ferată care are o mare valoare arhitectonică și istorică;
- rezultate viabile și crearea de noi valori locale, folosind resursele locale;
- contribuția la revitalizarea activităților tradiționale și a produselor de artizanat și artă (coșuri, miere, ceramică, sculpturi în plută și lemn, obiecte decorative – cum sunt case în miniatură făcute din șist, lumânări, tapițerie, pictură pe faianță);

- contribuție la întărirea industriei turismului în zona locală, prin promovarea artizanatului local. Produsele sunt expuse în expozițiile naționale și internaționale organizate la Termas din Sao Pedro do Sul;
- promovarea de șanse egale prin asigurarea de posibilități de locuri de muncă pentru femei.

2. UK - Transportul în Comunitatea Ealing (ECT)

Transportul în Comunitatea Ealing (Ealing Community Transport - ECT) a fost înființat în anul 1979 ca parte a Consiliului Serviciilor Voluntare din Ealing. ECT a început activitatea cu două vehicule la mâna a doua, cu care făceau transport public pentru rezidenții din Ealing care nu erau deserviți de alți transportatori. După 30 de ani, ECT s-a dezvoltat, devenind o întreprindere socială de frunte, deținută de organizația de caritate Transportul în Comunitatea Ealing, asigurând servicii de transport comunitar în toată țara, la standarde ridicate de calitate.

Grupul ECT este cea mai mare companie de interes comunitar din Marea Britanie, care furnizează o gamă de servicii publice de calitate ridicată și eficiente din punct de vedere al costului. Aceste servicii includ reciclarea și epurarea durabilă a apei reziduale, curățirea străzilor, îngrijirea sănătății, transport public și comunitar, căi ferate comunitare, inginerie pentru vehicule și căi ferate. ECT este una dintre principalele întreprinderi sociale din Marea Britanie și cea mai mare organizație de reciclare din Marea Britanie.

Grupul ECT urmărește scopul clar de a asigura servicii publice deosebite pentru comunitățile locale, prin creșterea responsabilității din punct de vedere social, având grijă de mediu și viabile financiar.

Grupul ECT (care include organizația de caritate Transportul în comunitatea Ealing) operează servicii de transport comunitar în Ealing, Milton Keynes, Cheshire (linia 195 de autobuz) și este asociată cu întreprinderea Transportul în Comunitatea Hackney (E&HCT), transportând muncitori în construcții în Parcul Olimpic, din partea ODA. În plus, ECT Recycling - parte a grupului ECT - Gurney, este una dintre cele mai de succes companii din Marea Britanie, care asigură servicii de întreținere și sprijinire, fiind listată la bursa londoneză (AIM).

Transportul în comunitatea Milton Keynes (Milton Keynes Community Transport - MKCT) este o asociere între ECT și Age Concern Milton Keynes. MKCT a început să opereze în iunie 2006, după ce a câștigat un contract pentru furnizarea de transport din-ușă-în-ușă pentru persoanele în vârstă, pentru persoanele cu dizabilități și pentru persoanele vulnerabile din zona Milton Keynes. MKCT reprezintă un parteneriat inovativ și a dovedit că este flexibil în modul de operare. Experiența MKCT în planificarea transportului a dus la o creștere impresionantă a eficienței și, în primii doi ani de operare, întreprinderea MKCT furnizează mai multe tipuri de servicii de transport comunitar, fiind nominalizată pentru Premiul Național al Transportatorilor.

- Serviciul PlusBus are menirea de a ajuta persoanele cărora le este dificil să folosească transportul local cu autobuzul, sens în care compania oferă servicii de transport din-ușă-în-ușă în baza calității de membru, folosind vehicule accesibile și șoferi experimentați.
- Lunch Club Transport oferă servicii de transport pentru 25 de cluburi pentru a servi masa de prânz din zona Milton Keynes. Cluburile de luat masa de prânz oferă persoanelor în vârstă posibilitatea de a servi o masă caldă și de a socializa, iar pentru persoanele cu stări ușoare de confuzie sau depresie, există 14 cluburi care oferă ajutor suplimentar.
- HealthConnect este un serviciu nou, în faza de probă, care urmărește să ușureze transportul persoanelor la ședințele de îngrijire a sănătății și care oferă servicii de transport din-ușă-în-ușă, concentrându-se mai ales pe ajutarea rezidenților din zonele rurale.
- Group Transport ajută comunitatea și grupurile de voluntari să închirieze microbuze cu șofer, la prețuri accesibile. Scopul este de a furniza servicii de calitate ridicată, cu șoferi foarte experimentați și folosind vehicule foarte bine întreținute, la cele mai mici prețuri. Serviciul este disponibil oricărui

grup comunitar (de exemplu, cluburi de tineret, diverse servicii de oferire de adăpost, școli sau biserici).

3. Spania - Cooperativa pentru servicii de pregătire și artizanat Estudio Gloria, Sdad. Coop.

Adefo Cinco Villas este amplasat într-o frumoasă regiune din Spania și are importante trăsături ale zonei, cum sunt resursele agricole, hidrologice, naturale și culturale. Zona a suferit din cauza depopulării unora dintre cele mai mici sate ale sale și au existat dificultăți pentru tineri și pentru femei ca să-și găsească de lucru. Zona depinde foarte mult de sectorul agricol, dar acesta nu este integrat complet în dezvoltarea economică generală a regiunii. Există totuși un mare potențial de construire în această regiune a sectoarelor agro-industrial, de turism rural și de servicii, prin îmbunătățirea organizării și participării părților interesate la economia locală.

Promotorul aflat în miezul acestei cooperative a lucrat ultimii 30 de ani în industria artizanatului și se află într-o zonă rurală. Aceasta este o femeie cu mulți ani de experiență, care a împărtășit cunoștințele sale și altora, prin pregătirea diferitelor persoane să lucreze în artă și artizanat. Cooperativa însăși oferă produse unice de artă și artizanat care sunt însoțite de servicii de cursuri de pregătire disponibile în principal pentru femeile din zona rurală. Ea urmărește să dezvolte capacități și tehnici la persoanele care participă la aceste cursuri și, în același timp, să ajute la îmbunătățirea posibilităților de efectuare de activități antreprenoriale și de liber profesionist.

Obiectivul general al cooperativei este acela de a îmbunătăți calitatea vieții în regiune, mai ales pentru cei mai dezavantajați și pentru cei mai izolați. Au fost efectuate mai multe tipuri de activități, inclusiv înființarea unui atelier de meșteșuguri, care a fost adaptat pentru a servi nevoilor specifice ale afacerii. Atelierul a fost împărțit în mai multe zone pentru a se asigura spațiu suficient pentru a vinde și expune produsele; există, de asemenea, un spațiu pentru mesele necesare pentru cursurile de pregătire și pentru activitățile didactice, pentru care sunt disponibile calculatoare și alte materiale. Există echipament specific pentru producția de artă și artizanat, cum este un cuptor pentru obiectele de ceramică și porțelan și dispozitive electrice de tăiat și modelat. A fost pus în aplicare un plan specific de marketing pentru a se putea comercializa eficient produsele cooperativei, de exemplu, printr-un website, un catalog, buletine informative, publicitate etc.

Cooperativa a dezvoltat cu succes o afacere care creează artă și artizanat inovativ și individual în regiune și împrejurul acesteia. Inițiativa a produs o varietate de rezultate, dintre care participarea, motivarea, socializarea și incluziunea femeilor locale pe piața muncii, prin sprijinirea și pregătirea acestora. A creat o marcă de calitate care promovează regiunea locală ca un întreg, precum și cooperativa însăși. Ceea ce este mai important, a ajutat la dezvoltarea viabilă de locuri de muncă pentru femeile din comunitatea locală, școala de pregătire fiind unică în regiunea Aragon.

Cooperativa a fost certificată de guvernul regional din Aragon, ceea ce este o mare realizare pentru promotorul acesteia. Cursurile de pregătire sunt oferite acum pentru o serie întregă de persoane, între care femei șomere, agenți de dezvoltare locali și de la diferite municipalități din toată regiunea. În cursul procesului de predare și învățare sunt obținute mai multe tipuri de produse de artizanat; datorită creativității persoanelor respective, aceasta permite ca multe produse unice să fie vândute în magazinul cooperativei. Unele dintre obiectele deosebite au fost selecționate pentru expoziția internațională de obiecte din cristal de la Zaragoza.

4. Finlanda - Jupiter Foundation

Fundația Jupiter a fost înființată în 2001, de întreprinderi din economia socială și organizații nonprofit, autorități publice, compania regională de epurare a apelor uzate și o parohie, cu scopul de a aduce la un loc diferite experiențe, cunoștințe și capacități, precum și alte resurse, pentru a dezvolta cât de bine posibil serviciile de ocupare și de incluziune pentru segmentele dezavantajate ale populației.

Obiectivul „incluziune în societate și pe piața muncii” a fost combinat cu principiile dezvoltării și protecției mediului. Reciclarea a devenit principala afacere a fundației. Misiunea acesteia este de a sprijini

tineri, șomeri pe termen lung, emigranți, persoane care au nevoie de reabilitare mentală sau fizică înainte ca aceștia să intre pe piața muncii, precum și alte persoane care au nevoie de ajutor pentru a-și găsi un loc de muncă, pentru pregătire sau reabilitare.

Scopul Fundației Jupiter ca centru de orientare a muncii este de a găsi locuri de muncă persoanelor aflate în șomaj de lungă durată (peste 2 ani de șomaj), tinerilor și altor grupuri (de ex., persoane cu dizabilități și emigranți) care au slabe posibilități de a-și găsi un loc de muncă; fundația urmărește, de asemenea, să ofere servicii speciale pentru tineri (17-25 de ani) care au probleme cu continuarea școlii sau cu găsirea unui loc de muncă, pentru ca aceștia să-și creeze locuri de muncă retrase de calitate ridicată și, în timpul perioadei de lucru, să dea clienților consiliere individuală de sprijinire; un alt scop este energizarea activităților de grup.

Grupurile-țintă ale Fundației Jupiter sunt șomerii și tinerii, emigranții și persoanele care au nevoie de reabilitare mentală sau fizică: adulți care au o medie de patru ani de șomaj înainte de a ajunge la Fundația Jupiter și tineri care participă în proiecte sau scheme care includ munca și multe tipuri de ajutor personal furnizat de asistent, consilier personal, consultant pentru locuri de muncă, psiholog, activator de grup și antrenor în muncă la cele cinci departamente de activitate. Personalul numără 36 de angajați. Clienții au probleme cu controlul vieții lor, cu alcoolul și/sau cu drogurile, probleme mentale sau fizice, nu au capacități sociale etc.

În timpul celor trei ani de existență, Fundația Jupiter a avut 1000 de clienți, dintre care 200 și-au găsit de lucru, 80 au început pregătirea pentru meșteșuguri, 300 au început un program de reabilitare (renunțatul la alcool sau droguri) sau au început reabilitarea mentală. Sprijinul include munca în șapte departamente de lucru sau în locuri de muncă aflate în exterior, pregătire individuală și activități de grup.

Departamentele de lucru includ EKOCENTER (dezmembrat și reparații de electrocasnice și echipament de birotică, reciclarea materialelor de construcții, administrarea punctului de primire a apelor uzate din oraș, spălarea de camioane și de alte vehicule), lucru manual (tapisat mobilă, reciclare haine, fabricarea de produse textile marca Jupiter, imprimare țesături etc.), tâmplărie și construcții (renovare mobilă de lemn, fabricarea de mobilă nouă, construcții pe scară mică și restaurarea caselor), administrarea Jupiter Recycling Boutique și a Café Jupiter (140 de tipuri de produse alimentare și de cafea pentru personalul Fundației Jupiter și pentru clienți externi) și servicii de curățare.

Trebuie notat că, din momentul în care compania locală de tratare a apelor uzate a devenit membru fondator al fundației, acest lucru a însemnat un beneficiu pentru ambele părți: compania a scăpat de centrul de reciclare care necesita multă muncă subvenționată, iar economia locală a obținut circa 60 de noi locuri de muncă de calitate subvenționate, atunci când Jupiter s-a mărit și a dezvoltat afacerea de reciclare ca principala componentă a locurilor de muncă create.

5. Romania - Rețeaua EcoSocial

Rețeaua EcoSocial integrează 5 întreprinderi sociale/ateliere, înființate în cinci comunități diferite din România. Fiecare atelier răspunde punctual unor nevoi specifice ale comunităților în care au fost create, cu scopul de a le sprijini în procesul de dezvoltare durabilă.

Cele 5 ateliere sunt:

- EcoSocial STUF în sat Letea, comuna C.A. Rosetti, jud. Tulcea
- EcoSocial MEȘTEȘUG în sat Lunca, comuna Ceamurlia de Jos, jud. Tulcea
- EcoSocial ATELIER în municipiul București
- EcoSocial TRADIȚII în comuna Merișani, jud. Argeș
- EcoSocial TURISM în comuna Tarcău, jud. Neamț

Cele 5 ateliere crează un mecanism de sprijin nu doar la nivel local, ci și la nivel multiregional: Sud-Est, Sud-Muntenia, Nord-Est, București-Ilfov pentru furnizarea de servicii integrate. Astfel, Rețeaua EcoSocial funcționează, într-un flux continuu, de producție, informare și promovare reciprocă a produselor și

serviciilor oferite de cele 5 ateliere. Fiecare atelier, în parte, are dedicat un site, cu rolul de a susține activitatea economică a atelierului. Site-urile sunt concepute ca magazine online, unde sunt promovate activitatea, produsele și serviciile întreprinderii, și care permite achiziționarea online de produse. Produsele realizate în cadrul celor 5 ateliere vor fi comercializate și direct în magazine fizice de prezentare, în supermarket-uri și/sau shop-uri de suveniruri de la nivel local sau regional. Rețeaua EcoSocial a fost creată în cadrul proiectului “Soluții integrate pentru probleme sociale și de mediu”, și are drept scop susținerea activităților antreprenoriale, creând oportunități de dezvoltare personală, profesională și economică. Prin proiect s-au asigurat:

- crearea a 41 de noi locuri de muncă;
- consolidarea capacităților, competențelor, cunoștințelor și stimei de sine pentru 60 reprezentanți ai grupurilor vulnerabile;
- angajarea a minim 28 de persoane aparținând grupurilor vulnerabile;
- dezvoltarea capitalului social și cultural al comunităților implicate în proiect;
- soluții ecologice pentru conservarea patrimoniului cultural și protejarea mediului înconjurător prin intermediul produselor create în cadrul rețelei Ecosocial.

Surse:

http://www.catalactica.org.ro/files/cele_mai_bune_practici_in_sectorul_economiei_socia.pdf
<http://reteauecosocial.ro/despre-noi/>

Autor: Dan Adrian Baclesanu